

N:o 18.

Ank. till Riksd. kansli den 2 februari 1900, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af ett för gatureglering erforderligt område invid länsfängelset i Kristianstad.

(I. A.)

Enligt hvad af en till Riksdagen aflåten, till statsutskottet remitterad proposition (n:o 17) af den 15 december sistlidet år inhemtas, hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Kristianstads län med skrifvelse den 28 december 1898 öfverlemnad en af stadsfullmäktige i Kristianstad gjord ansökning, att staden måtte få, för utläggning af gata, från en invid länsfängelset i Kristianstad belägen tomt mot 800 kronor tillösa sig ett å en ansökningen bilagd, af stadsingeniören C. I. W. Palm upprättad karta med röda streckade linier betecknad område om 42 ar.

Öfver ansökningen, vid hvilken fogats, jemte ömförmälda karta, utdrag af protokollet, hållet hos stadsfullmäktige den 22 november 1898, hade utlåtanen afgifvits af Kongl. Maj:ts befallningshafvande, fångvårdsstyrelsen och domänstyrelsen, hvilken sistnämnda myndighet öfverlemnad instrument öfver den 29 september 1898 förrättad arrendeuppskattning å den lägenhet, det till inlösen ifrågasatta området tillhörde, jemte Kongl. Maj:ts befallningshafvandes deröfver afgifna utlåtande; hvarefter stadsfullmäktige inkommit med infordradt yttrande.

Af handlingarna i ärendet inhemtades följande. Enligt kongl. bref den 26 november 1842 hade kronan tillbytt sig ett område öster om staden Kristianstad. Af detta område användes 1,13 hektar för länsfängelsets be-

hof samt till en från staden till fängelset och förbi detsamma ledande väg; staden hade till kanal och tillhörande vall tillöst sig 0,078 hektar; återstående 0,98 hektar hade utarrenderats på 20 år från den 14 mars 1881, och kongl. beslut hade meddelats om ny utarrendering deraf på 20 år från den 14 mars 1901. Omförmälda väg hade, enligt styrelsens för fångelser och arbetsinrättningar i riket beslut den 27 september 1858, stadens invånare haft rättighet att begagna intill sex månader efter skedd uppsägning med skyldighet för staden att ansvara för vägens underhåll. Med hänsyn till de stora olägenheter, som efter stadens tätare bebyggande i fängelsets omnejd uppstått genom vägens trafikerande, hade fångvårdsstyrelsen funnit sig föranlåten att låta den 8 november 1898 uppsäga berörda åt stadens invånare beviljade rättighet. I följd häraf hade för staden ansetts nödigt, att en å den af Kongl. Maj:t den 8 juni 1888 för stadsdelen Östermalm fastställda regleringsplan upptagen gata, den s. k. Kanalgatan, redan nu blefve utlagd. Vid en den 29 september 1898 företagen förrättning, i ändamål att med afseende å den anbefalda nya utarrenderingen uppgöra förslag till sätt och villkor för densamma, hade därför å stadens vägnar framstälts en anhållan, att, som fråga uppstått, att staden skulle till Kongl. Maj:t ingå med ansökan att få inköpa den del af tomten, som för stadsplanens utförande vore erforderlig, förrättningsmännen måtte i sammanhang med arrendeuppskattningen föreslå skäligt saluvärde för den del af tomten, staden önskade inlösa, eller det å ofvannämnda karta utmärkta område om 42 ar. I anledning häraf hade förrättningsmännen föreslagit en lösesumma för dessa 42 ar af 800 kronor.

Mot berörda förslag till lösesumma, hvilket lagts till grund för stadsfullmäktiges framställning, hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande anmärkt, att det ifrågasatta beloppet, 800 kronor, väl kunde anses tillräckligt högt efter de grunder, som tillämpades vid saluvärdering af jordbruksfastigheter på landet, men deremot icke kunde anses i någon mån motsvara de pris, som betingades för inom stadsplan belägen jord, i hvilket afseende kunde nämnas, att staden erhållit en krona 50 öre till två kronor för kvadratmeter för jord, som legat utanför den reglerade stadsplanen. I följd häraf ansåge sig Kongl. Maj:ts befallningshafvande icke kunna tillstyrka bifall till ansökningen, sådan den föreläge. Då det emellertid syntes vara för staden högst nödvändigt att förvärfva ifrågavarande jordområde, hemstälde Kongl. Maj:ts befallningshafvande, att jorden måtte till staden upplåtas, men att ersättningen därför måtte bestämmas i den ordning, kongl. förordningen den 14 april 1866 angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof stadgade.

Fångvårdsstyrelsen hade anfört, att, då i följd af uppsägningen af den åt stadens invånare medgifna rätt att begagna ofvan omförmälda väg sam-

färdseln måste på annat sätt beredas tillträde till de nya stadsdelarne åt ifrågavarande håll, styrelsen från fångvårdens synpunkt så mycket mindre hade något att erinra mot en försäljning till staden af nu begärda område, som detta vore genom den mellanliggande marken tillräckligt långt skildt från den egentliga fängelsetomten och icke syntes kunna behöfva för fängelsets räkning någonsin tagas i anspråk. Härtill komme, att den nuvarande trafiken å vägen till fängelset säkrast torde bortledas genom den afsedda utläggningen af Kanalgatan och att genom denna utläggning i öfrigt skulle vinnas den fördel, att kronans för länsfängelset disponerade och derinvid belägna område komme att utgöra ett från angränsande tomter afskildt kvarter, på alla sidor omgifvet af gator. På grund häraf ansåge sig styrelsen, som rörande salu-värdet å den begärda marken instämde med Kongl. Maj:ts befallningshafvande, böra tillstyrka, att ifrågavarande jordområde måtte på sätt och under vilkor, som Kongl. Maj:t täcktes bestämma, öfverlätas till staden Kristianstad för afsedda gaturegleringen.

Domänstyrelsen hade förklarat sig icke hafva något att erinra mot bifall till ansökningen på sätt och under vilkor, som af Kongl. Maj:ts befallningshafvande föreslagits.

I anledning af de sålunda afgifna utlåtandena hade stadsfullmäktige anfört, att, då området i fråga vore för staden nödvändigt, stadsfullmäktige icke hade något att erinra deremot, att köpeskillingen bestämdes af nämnd, hvilken dock till undvikande af alltför stora kostnader borde utses, på sätt i 7 § af kongl. förordningen den 14 april 1866 stadgades, samt bestå af ett färre antal personer, än hvad i 3 § af samma förordning vore bestämdt, exempelvis fem personer.

På grund af hvad i ärendet sålunda förekommit, har Kongl. Maj:t, under åberopande af bilagdt, i statsrådet fördt protokoll, nu föreslagit Riksdagen att medgifva,

att af den invid länsfängelset i Kristianstad belägna tomt finge till staden Kristianstad med eganderätt upplåtas det å ofvan omförmälda af stadsingeniören Palm upprättade karta med röda streckade linier betecknade område om 42 ar, mot det att staden till kronan för nämnda område erlade lösen, bestämd i den ordning, som i kongl. förordningen den 14 april 1866 vore föreskrifven i fråga om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, samt under vilkor i öfrigt,

att området finge af staden tillträdas vid nu löpande arrendeperiods utgång den 14 mars 1901;

samt att löseskillingen erlades vid tillträdet och af staden till landt-ränteriet i länet inbetalades;

och har Kongl. Maj:t tillika föreslagit Riksdagen att medgifva, att

löseskillingen för ifrågavarande jordområde finge tilläggas fonden för anordnande af lokaler för statens embetsverk i hufvudstaden och för sådant ändamål till statskontoret inlevereras.

Efter tagen del af de till ärendet hörande handlingar och kartor, får utskottet hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 2 februari 1900.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.
